

DECIZIE

16 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Valeriu Doagă
Judecătorii Iuliana Oprea, Maria Ghervas, Oleg Sternioală, Galina Stratulat

examinînd recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Ninei Poalelungi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani cu privire la contestarea actului administrativ, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de către Nina Poalelungi, casată hotărîrea Judecătoriei Rîșcani municipiul Chișinău din 02 februarie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care acțiunea a fost admisă

c o n s t a t ă

La 06 octombrie 2015 Nina Poalelungi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 25 iunie 2015 a înaintat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani cerere privind stabilirea pensiei ca funcționar public, anexînd toate actele necesare.

Susține că cererea dată a fost examinată cu încălcarea termenilor stabilite.

La începutul lunii septembrie 2015 a fost informată prin telefon precum că cererea i-a fost respinsă. Din acest moment consideră că i-au fost încălcate drepturile garantate prin lege și, în vederea respectării procedurii extrajudiciare, a solicitat ca cererea să fie examinată de organul ierarhic superior.

La 17 septembrie 2015 cererea reclamantei a fost expediată spre examinare Casei Naționale de Asigurări Sociale, iar prin decizia din 01 octombrie 2015 i-a fost refuzat în stabilirea pensiei.

Invocă ilegalitatea deciziei date, deoarece începînd cu 03 aprilie 1985 și pînă la 12 septembrie 1996 a activat în cadrul Societății Antiincendiară din Republica Moldova, iar la 02 octombrie 1996 și pînă la 10 august 2000 în Procuratura Generală ca specialist-coordonator.

Activînd în Procuratura Generală, prin ordinul Procurorului General nr. 408-p din 08 iunie 1998, conform art. 22(2) din Legea serviciului public nr. 443 din 04 mai

1995 și Legea nr. 1263 din 17 iulie 1997 despre Regulamentul de conferire a gradelor de calificare funcționarilor publici, i-a fost stabilit gradul de calificare de rangul III, consilier de clasa I, or pentru aceasta era necesar de o vechime în muncă în serviciul public nu mai puțin de 3 ani. Deci, funcția de specialist-coordonator din cadrul Societății Antiincendiară a Republicii Moldova a fost raportată la serviciul public.

Această calificare a fost efectuată cu includerea stagiului de funcționar public în Societatea Antiincendiară din Republica Moldova doar după interpelarea Procuraturii Generale nr. 10-71/D,98 din 26 mai 1998 către Guvernul Republicii Moldova, care a confirmat prin răspunsul nr. 03-12/168 din 28 mai 1998 precum că conform Clasificatorului unic a funcțiilor publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 312 din 20 martie 1998, funcția de specialist – coordonator din Societatea Antiincendiară a Republicii Moldova, potrivit specificului ei, se raportează la serviciul public.

La 10 august 2000, după reducerea statelor de personal, reclamanta a fost eliberată din funcție și a primit indemnizația de concediere pentru vechimea în muncă de 15 ani ca funcționar public.

CTAS Rîșcani din start i-a creat obstacole în examinarea cererii, motivându-i că nu cunoaște modul de stabilire a pensiei pentru funcționarii publici care au activat pînă în anul 2000.

Indică că decizia CTAS Rîșcani nr. 92/2015/56865 din 17 septembrie 2015 este ilegală și nemotivată, deoarece conform art. 44 al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998, reclamanta deține dreptul la pensie ca funcționar public, deoarece pînă în anul 2000 a avut un stagiul de cotizare în serviciul public de 15 ani, iar la momentul depunerii cererii aceasta avea un stagiul de cotizare de 32 ani.

Mai mult ca atît, prin răspunsul Guvernului Republicii Moldova nr. 03-12/168 din 28 mai 1998, adresat Procuraturii Generale, s-a confirmat faptul că potrivit Clasificatorului unic a funcțiilor publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 312 din 20 martie 1998, funcția de specialist – coordonator din Societatea Antiincendiară a Republicii Moldova, potrivit specificului ei, se raportează la serviciul public.

Cere reclamanta anularea deciziei CTAS Rîșcani nr. 92/2015/56865 din 17 septembrie 2015 privind refuzul stabilirii pensiei și recunoașterea dreptului Ninei Poalelungi la pensie ca funcționar public.

Prin hotărîrea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 02 februarie 2016, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2016, a fost admis apelul declarat de către Nina Poalelungi, casată hotărîrea Judecătoriai Rîșcani municipiul Chișinău din 02 februarie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care acțiunea a fost admisă, fiind anulată decizia CTAS Rîșcani nr. 92/2015/56865 din 17 septembrie 2015 privind refuzul stabilirii pensiei și recunoașterea dreptului Ninei Poalelungi la pensie ca funcționar public.

La 04 august 2016 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a cerut admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, instanța de apel la pronunțarea deciziei nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru

soluționarea pricinii în fond, au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material.

Conform art. 44 al. (1) al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998, asiguratul cu statut de funcționar public care a realizat stagiul de cotizare prevăzut la art.42 alin.(1) și (1¹) și confirmă un stagiul de cotizare în serviciul public de cel puțin 15 ani beneficiază de dreptul la pensie la atingerea vârstei specificate la alin.(2) din prezentul articol. Pensia se calculează în cuantum de 75% din venitul mediu lunar asigurat determinat conform art.45.

Începând cu 01 iulie 2011 pentru asigurații cu statut de funcționar public se stabilește vârsta de pensionare de 52 ani și 6 luni pentru femei. În fiecare an ulterior, de la 01 iulie vârsta se majorează cu 6 luni până va constitui 57 ani.

La calcularea stagiului de cotizare în serviciul public se include perioadele de exercitare a funcțiilor publice în autoritățile publice menționate în anexa Nr. 1 al Legii nr.158 din 04 iulie 2008, în organele centrale și locale al autorităților publice specificate în Clasificatorul unic al funcțiilor publice, aprobat prin Legea nr. 155 din 21 iulie 2011, Clasificatorul unic al funcțiilor publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 151 din 23 februarie 2001 și în funcțiile publice incluse în Nomenclatorul autorităților publice care au activat până la punerea în vigoare a Legii serviciului public nr. 443 din 04 mai 1995 al funcțiilor publice în cadrul lor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412 din 22 aprilie 2004 cu modificările și completările ulterioare.

Din materialele dosarului s-a constatat că, Poalelungi Nina la 25 iunie 2015 s-a adresat cu cerere către CTAS Rîșcani privind stabilirea pensiei de funcționar public.

În urma verificării documentelor prezentate s-a constatat că intimata nu întrunește condițiile necesare pentru stabilirea pensiei ca funcționar public anticipat și anume - are un stagiul de cotizare în serviciul public de numai 3 ani 10 luni și 8 zile, în situația în care acest stagiul urma a fi de 15 ani.

În stagiul de cotizare în serviciul public a fost inclusă doar activitatea în care a lucrat aceasta în calitate de specialist-coordonator din cadrul Procuraturii Generale în perioada 02 octombrie 1996 – 10 august 2000, iar în ce privește activitatea ei din cadrul Societății Antiincendiară din Republica Moldova în perioada 03 aprilie 1985-12 septembrie 1996 în calitate de specialist-coordonator, funcția dată nu se atribuie ca activitate în serviciul public.

Conform Legii serviciului public nr. 443 din 04 mai 1995, în vigoare până la 01 ianuarie 2009, era prevăzut că orice angajat care deținea statut de funcționar public i se atribuia grad și rang de calificare, cu specificarea în carnetul de muncă.

Instanța de apel în motivarea soluției de admitere a acțiunii a indicat că Legea serviciului public nr. 443 din 04 mai 1995 a intrat în vigoare la momentul în care intimata deja activa în cadrul Procuraturii Generale. Or, concluzia dată este una eronată, deoarece intimata a activat în cadrul Societății Antiincendiară până la data de 12 septembrie 1996, adică încă un an și jumătate după ce a intrat în vigoare Legea serviciului public, iar în cadrul Procuraturii Generale aceasta a fost angajată abia la 02 octombrie 1996.

Din conținutul carnetului de muncă rezultă că Poalelungi Nina în perioada în care a activat la Societatea Antiincendiară, nu i s-a făcut nici o mențiune vis-a-vis de acordarea statutului de funcționar public, deși Legea serviciului public nr. 443 din 04

mai 1995 era în vigoare, or mențiunea dată a fost efectuată doar odată cu angajarea ei în cadrul Procuraturii Generale. Circumstanța dată denotă faptul că Societatea Antiincendiară din Republica Moldova are statut de asociație obștească, respectiv angajații săi nu au statut de funcționari publici.

Faptul că intimata a deținut funcția de specialist-coordonator, aceasta nu se egalează cu statutul de funcționar public, deoarece funcțiile din cadrul fiecărei societăți, întreprinderi, asociații etc. se stabilesc și se numesc după dorința angajatului.

Sunt irelevante referirile instanței de apel asupra scrisorii Procuraturii Generale din 18 februarie 2016 și scrisorii Guvernului Republicii Moldova din 28 mai 1998 care au indicat că Societatea Antiincendiară, după specificul său, se atribuie ca activitate în serviciul public. Or, la materialele pricinii a fost anexat și răspunsul Ministerului Muncii și Protecției Sociale din 18 mai 2015 de unde expres rezultă că, Societatea Antiincendiară nu se regăsește în Hotărârea Guvernului nr. 412 din 22 aprilie 2004 și, deci, activitatea intimitei în această instituție nu se atribuie ca activitate în serviciul public.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Examinând înscrisurile anexate la dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că decizia instanței de apel a fost pronunțată la 28 iunie 2016, iar recursul a fost declarat la data de 04 august 2016. Respectiv, recursul de consideră depus în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale ca fiind unul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Din materialele dosarului s-a stabilit că, la 25 iunie 2015 Nina Poalelungi a înaintat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani cerere privind stabilirea pensiei ca funcționar public (f.d. 5), însă la 01 octombrie 2015 a fost pronunțată decizia privind refuzul în stabilirea pensiei, pe motiv că nu confirmă un stagiu în funcție publică de 15 ani, or aceasta deținând doar un stagiu de cotizare în serviciul public de numai 3 ani 10 luni și 8 zile, deci perioada în care Poalelungi Nina a activat în calitate de specialist-coordonator în cadrul Procuraturii Generale în perioada 02 octombrie 1996-10 august 2000.

Nefiind de acord cu decizia dată, Poalelungi Nina a contestat-o în procedură de contencios administrativ.

Prin hotărârea Judecătoriai Rîșcani municipiul Chișinău din 02 februarie 2016 a fost respinsă acțiunea reclamantei, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2016 a fost casată hotărârea primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre de admitere a acțiunii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind eronate concluziile instanței de apel reieșind din următoarele motive.

Conform art. 44 al. (1) al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998, asiguratul cu statut de funcționar public care a realizat stagiul de cotizare prevăzut la art.42 alin.(1) și (1¹) și confirmă un stagiul de cotizare în serviciul public de cel puțin 15 ani beneficiază de dreptul la pensie la atingerea vârstei specificate la alin.(2) din prezentul articol. Pensia se calculează în cuantum de 75% din venitul mediu lunar asigurat determinat conform art.45.

Începând cu 01 iulie 2011 pentru asigurații cu statut de funcționar public se stabilește vârsta de pensionare de 52 ani și 6 luni pentru femei. În fiecare an ulterior, de la 01 iulie vârsta se majorează cu 6 luni până va constitui 57 ani.

La calcularea stagiului de cotizare în serviciul public se include perioadele de exercitare a funcțiilor publice în autoritățile publice menționate în anexa Nr. 1 al Legii nr.158 din 04 iulie 2008, în organele centrale și locale al autorităților publice specificate în Clasificatorul unic al funcțiilor publice, aprobat prin Legea nr. 155 din 21 iulie 2011, Clasificatorul unic al funcțiilor publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 151 din 23 februarie 2001 și în funcțiile publice incluse în Nomenclatorul autorităților publice care au activat până la punerea în vigoare a Legii serviciului public nr. 443 din 04 mai 1995 al funcțiilor publice în cadrul lor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412 din 22 aprilie 2004 cu modificările și completările ulterioare.

Prin acțiunea înaintată reclamanta-intimat pretinde că în stagiul de cotizare în serviciul public urmează a fi inclusă și activitatea acesteia din cadrul Societății Antiincendiară din Republica Moldova în perioada 03 aprilie 1985-12 septembrie 1996 în calitate de specialist-coordonator și nu doar activitatea ei în calitate de specialist-coordonator din cadrul Procuraturii Generale în perioada 02 octombrie 1996 – 10 august 2000. Respectiv, cumulând stagiul de cotizare în serviciul public exercitat în cadrul Societății Antiincendiară din Republica Moldova și Procuraturii Generale, aceasta confirmă stagiul de cotizare de 15 ani prevăzut de art. 44 (1) al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998 și, implicit, beneficiază de dreptul la stabilirea pensiei pentru funcționari publici.

Colegiul atestă ca fiind eronate argumentele date, deoarece conform Anexei nr. 1 la Legea serviciului public nr. 443 din 04 mai 1995, în vigoare până la 01 ianuarie 2009, au fost prevăzute exhaustiv autoritățile publice care cad sub incidența Legii serviciului public. Totodată, prin noțiunea serviciului public, în contextul legii date, se includ totalitatea autorităților publice și activitatea persoanelor ce ocupă posturi în aparatul acestor organe, îndreptată spre realizarea împuternicirilor acestor autorități în scopul dezvoltării economiei, culturii, sferei sociale, promovării politicii externe, apărării ordinii de drept și asigurării securității naționale, ocrotirii drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale cetățenilor.

Societatea Antiincendiară din Republica Moldova însă nu se regăsește în lista autorităților publice care cad sub incidența Legii serviciului public și nici a noțiunii de serviciu public. Mai mult ca atât, potrivit înscrisurilor de la f.d. 9 și 15 Societatea Antiincendiară din Republica Moldova are statut de asociație obștească, care reprezintă o organizație necomercială, independentă de autoritățile publice,

constituită benevol de cel puțin două persoane fizice și/sau juridice (asociații obștești), asociate prin comunitate de interese în vederea realizării, în condițiile legii, a unor drepturi legitime, conform art. 1 al. (1) al Legii cu privire la asociațiile obștești nr. 837 din 17 mai 1996.

Din conținutul carnetului de muncă rezultă că intimata în perioada în care a activat la Societatea Antiincendiară din Republica Moldova nu i s-a făcut nici o mențiune vis-a-vis de acordarea statului de funcționar public și nici rangul sau gradul de calificare a acesteia, ci doar funcția pe care o deținea – de contabil, deși Legea serviciului public nr. 443 din 04 mai 1995 era în vigoare. Or, mențiunea dată a fost efectuată doar la 08 iunie 1998, când intimata activa în cadrul Procuraturii Generale, fiindu-i atribuit gradul de calificare de rangul trei, consilier de clasa I (f.d. 10 verso-11).

Nu pot fi reținute argumentele instanței de apel precum că nu-i este imputabil intimatei faptul că funcția pe care a deținut-o în cadrul Societății Antiincendiară din Republica Moldova nu era raportată inițial la funcția publică, din cauza că la acel moment statul nici nu avea o lege care ar reglementa funcția publică și statutul funcționarului public. Or, Legea serviciului public nr. 443 din 04 mai 1995 a intrat în vigoare la 01 ianuarie 1996. Deci, legea în cauză, care reprezenta baza legislativă a activității serviciului public, producea efecte juridice în perioada când Poalelungi Nina activa în cadrul Societății Antiincendiară din Republica Moldova, or aceasta și-a dat demisia abia la 12 septembrie 1996, iar la 02 octombrie 1996 a fost angajată la Procuratura Generală.

Sunt irelevante argumentele instanței de apel asupra scrisorii Procuraturii Generale din 18 februarie 2016 și scrisorii Guvernului Republicii Moldova din 28 mai 1998, care au indicat că Societatea Antiincendiară, după specificul său, se atribuie ca activitate în serviciul public. Or, la materialele pricinii a fost anexat și răspunsul Ministerului Muncii și Protecției Sociale și Familiei din 18 mai 2015 de unde expres rezultă că, Societatea Antiincendiară nu se regăsește în Nomenclatorul autorităților publice care au activat pînă la punerea în vigoare a Legii serviciului public, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 412 din 22 aprilie 2004 și, deci, activitatea intimitei în această instituție nu se atribuie ca activitate în serviciul public.

Colegiul mai relevă că, răspunsurile Procuraturii Generale din 18 februarie 2016 și a Guvernului Republicii Moldova din 28 mai 1998 nu pot fi apreciate supra prevederilor legale enunțate mai sus, în cazul în care acestea constituie mijloace de probă și sunt apreciate de instanță după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Actul legislativ însă, are un caracter statal, coercitiv, general și impersonal, iar odată ce a intrat în vigoare, este executoriu și opozabil tuturor subiecților de drept.

În urma celor relatate, rezultă legalitatea deciziei privind refuzul în stabilirea pensiei de funcționar public lui Nina Poalelungi, pe motiv că aceasta nu confirmă un stagiul în funcție publică de 15 ani, iar implicit și legalitatea hotărîrii Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 02 februarie 2016.

Din considerentele expuse și avînd în vedere că decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de

Casa Națională de Asigurări Sociale, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2016 și se menține hotărârea Judecătorei Rîșcani municipiul Chișinău din 02 februarie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Ninei Poalelungi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Maria Ghervas

Oleg Sternioală

Galina Stratulat